

Socialnämnden

Fältassistenter i Nacka

Motion den 16 september 2019 av Khashayar Farmanbar och Andreas Falk (S)

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår motionen på så sätt att uppsökande arbete inte bör kombineras med myndighetsansvar. I övrigt noterar kommunfullmäktige att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionen handlar om att starta ett projekt med fältassistenter i Nacka. Det som beskrivs i motionen görs redan idag i stor utsträckning av Ungdomsteamet och Polarna Nacka.

Ungdomsteamet har sex anställda ungdomssamordnare med erforderlig utbildningsbakgrund som socionom och motsvarande socialpedagog.

Ungdomssamordnarna bedriver arbete i skolor, och i samverkan med andra aktörer såsom fritidsgårdar, nattvandrare, socialtjänst, polis och skola. Polarna Nacka är den del av verksamheten som är utåtriktat fältarbetet på kvällar och helger där ungdomssamordnarna arbetar tillsammans med polarungdomar i åldern 17–19 år. Ungdomssamordnarna har anmälningsskyldighet när de får kännedom om att barn riskerar att fara illa och samarbetar nära med socialtjänstens myndighet i pågående ärenden exempelvis genom SSPF (Skola Socialtjänst Polis Fritid) för ungdomar i riskzon kriminalitet. Motionen synliggör ett behov av att tydligare kommunicera ut vilket arbete som kommunen bedriver så att det blir tydligt för medborgare och folkvalda vilket förebyggande arbete som görs och vilka aktörer som gör vad.

Förslagen i motionen

Initiativtagarna till motionen yrkar på att kommunfullmäktige ska besluta att Nacka kommun startar projekt med fältassistenter. Intentionen i motionen är att Polarnas verksamhet ska kompletteras med fältassistenter med myndighetsansvar.

Barn- och familjeenhetens utredning och bedömning

Barn- och familjeenheten bedömer att ett arbete likt det som beskrivs i motionen redan utförs genom Ungdomsteamet och Polarna Nacka, Vårld samhällsservice. Barn- och familjeenheten finansierar verksamheten och ansvarar för att årligen ta fram och följa upp den ekonomiska överenskommelse som reglerar deras verksamhet.

Vad är Ungdomsteamet och vad är Polarna?

Ungdomsteamet består av 6 anställda ungdomssamordnare och 15 ”Polare” i åldern 17–19 år. Polarna Nacka är en del av fältverksamheten där unga förebilder bedriver uppsökande fältarbetare på helgkvällar. Polarna arbetsleds i sitt uppdrag av ungdomssamordnare.

Ungdomsteamet har sex anställda ungdomssamordnare med erforderlig utbildningsbakgrund: fyra socionomer, en behandlingspedagog och en församlingspedagog (utbildningar som är jämförbara med socialpedagog). Kravet som ställs i avtalet för perioden 2017–2019 är att minst en ska ha socionomexamen vilket är uppfyllt med marginal. Detta krav kommer öka till att minst hälften av ungdomssamordnarna ska ha socionomexamen från 2020.

Ungdomssamordnarnas uppdrag

Uppsökande och relationsskapande på dagtid

Ungdomssamordnarna har idag i sitt uppdrag att arbeta uppsökande på arenor där ungdomar finns på dagtid. Det relationsskapande arbetet på dagtid bedrivs i dagsläget främst genom programmet ”RoS - Respekt och Självrespekt” och riktar sig till elever i årskurs sju. Det är en insats som erbjuds riktad till en viss åldersgrupp. Genom detta program får ungdomssamordnarna kontakt med ungdomarna i den yngre tonåren och bygger relationer som kan vara viktiga att ta med i fältarbetet på kvällstid.

Samverkan med andra aktörer

I uppdraget för ungdomssamordnarna finns även krav att samverka med andra aktörer som arbetar med förebyggande eller främjande verksamhet riktad till ungdomar. Samverkan med fritidsgårdar och nattvandrare är redan idag en viktig del i verksamheten och ungdomssamordnarna verkar i dessa sammanhang ofta som ”socialtjänstens förlängda arm”.

Fältarbete kvällstid

Ungdomssamordnarna har också i sitt uppdrag att arbeta med direkt och händelsestyrt uppsökande arbete på kvällstid tillsammans med polarungdomar som förebilder.

Sprida information

Ungdomsteamet och Polarna Nacka har i sitt uppdrag att sprida information om verksamheten och är redan idag väl synliga i sociala medier och fysiskt i mängder av sammanhang. De har sista året även blivit tydligare i sin kommunikation om vad de gör

utöver verksamheten som bedrivs på helgkvällar. Innehållet i motionen synliggör dock att ungdomssamordnarnas arbete inte är tillräckligt tydligt och känt för Nackas invånare och folkvalda och att detta kan synliggöras ytterligare.

Konceptet Polarna

Att arbeta tillsammans med förebilder i form av ungdomar är en styrka eftersom ungdomssamordnarna får tillgång till kunskap om hur det är att vara ung idag. Genom Polarungdomarnas får ungdomssamordnarna mer information om vad som händer i kommunen och genom Polarnas kontaktnät blir det lättare att få kontakt med ungdomar på fältet på kvällarna.

Innehåll i motionen om ökade problem och behov av samverkan:

Vi har de senaste åren upplevt ökade problem med alkohol, droger och kriminalitet bland ungdomar i Nacka. Problemen går allt längre ner i åldrarna. För att angripa och minska dessa problem behöver vi öka samverkan mellan alla de aktörer som möter dessa ungdomar.

Resultaten i Stockholmsenkäten visar att andelen ungdomar i Nacka som dricker mycket alkohol har minskat markant de senaste tio åren. Det är bara i gruppen flickor i gymnasiet åk 2 som andelen har ökat de senaste mätningarna. Andelen ungdomar som väljer bort alkohol helt har ökat mellan 8 och 18 procent i de olika grupperna och den största förändringen är i högstadiet.

Andelen som testat narkotika har de senaste tio åren ökat bland både pojkar och flickor i årskurs 2 på gymnasiet. Bland pojkarna i åk 2 har dock andelen minskat två mätningar i rad. Regelbunden konsumtion av narkotika är vanligast bland pojkar i årskurs 2 men har ökat mest de senaste tio åren bland flickor i årskurs 2. Bland elever i årskurs 9 har det inte skett någon stor förändring kring narkotikaanvändning på tio år.

Polisen och ungdomsteamet förmedlar i lokala samverkansgrupper en bild av att narkotikaproblematiken och den narkotikarelaterade brottsligheten sjunkit i åldrarna. Det är bland annat allt vanligare att använda sig av minderåriga, icke straffmyndiga ”bärare” av narkotika. De förmedlar även en bild av att det etablerats en tystnadskultur där ungdomar väljer att inte samarbeta med vare sig polis eller ungdomssamordnare. Denna tystnadskultur spås till viss del på av oroliga föräldrar som råder sina barn att inte anmäla brott eller samarbeta med polisen. Alkohol försäljning via sociala medier tycks ha ökat och det gör att även väldigt unga idag enkelt får tag på alkohol. Ungdomsteamet och Polarna Nacka får nästan varje helg ta hand om ungdomar som behöver hjälp då de överkonsumerat alkohol.

Samverkan är centralt för att lyckas med uppdraget som ”fältassistent”/ ungdomssamordnare och ungdomssamordnarna samverkar i mängder av former redan nu. Det finns etablerade samverkansformer mellan aktörer som möter ungdomar: de

områdesspecifika arbetsgrupperna Trygg och Säker, Barn- och ungdomsfokus och de individfokuserade nätverken SSPF (Socialtjänst, Skola, Polis, Fritidsgård). Utöver det sker mycket samverkan mellan ungdomsteamet, skolor, MiniMaria, polis, räddningstjänst, nattvandrare, fritidsgårdar och religiösa samfund med flera. Samverkan kan alltid förbättras i mån av tid och resurser så länge kärnuppdraget att skapa kontakt med ungdomar och arbeta trygghetsskapande inte påverkas negativt av det.

Innehåll i motionen om myndighetsansvar:

” För att få god effekt måste det sociala fältarbetet kombineras med myndighetsansvar. Fyra nyckelord som är viktiga i fältarbetet är förebyggande, frivillighet, förtroende och flexibilitet.”

Ungdomssamordnare och polarungdomar har inte myndighetsansvar att inleda utredning eller fatta beslut enligt SoL och LVU. Ungdomssamordnarna har däremot en lagstadgad skyldighet att göra orosanmälningar om de känner oro för att barn/ungdomar riskerar att fara illa. Ungdomssamordnarna bidrar till socialtjänstens myndighetsutövning genom att delta i exempelvis SSPF (Skola Socialtjänst Polis Fritid) där de kan lyfta fram oro för specifika individer och genom att förse socialtjänsten med information från fältet i pågående ärenden.

Det ligger i det förebyggande arbetets natur att det relationsskapande och frivilliga arbetet inte är uppbyggt på myndighetsutövning. Motionärerna specificerar inte vilken myndighetsutövning som skulle ligga på fältassistenter. Idag sker tät samverkan med barn- och familjeenheten i pågående ärenden och orosanmälningar görs kring nya individer. Ungdomssamordnarna har även möjlighet att slussa ungdomar till andra serviceinsatser som finns i inom Valfärd samhällsservice, exempelvis på MiniMaria och stödcentrum för unga brottsutsatta.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Att avslå förslagen i motionen får inga ekonomiska konsekvenser. Ett arbete likt det som beskrivs i motionen bedrivs redan genom Valfärd samhällsservice i form av Ungdomsteamet/Polarna Nacka och finansieras av socialnämnden.

Att genomföra en mer omfattande kommunikationsinsats för att förtydliga för medborgare vad det finns för förebyggande arbete riktat till unga i kommunen är något som kan ha vissa ekonomiska konsekvenser vilket får utformas i ett separat förslag.

Konsekvenser för barn

I dagsläget har ungdomsteamet relativt lätt att få kontakt med ungdomar utifrån den modell som används med ungdomar som ”Polare”. Att ha fältassistenter med myndighetsansvar att utreda och fatta beslut enligt SoL och LVU skulle sannolikt minska benägenheten att samarbeta med Polarna Nacka och be om hjälp när problem uppstår. Detta skulle kunna leda till negativa konsekvenser för barn och en del av det förebyggande arbetet skulle förloras.

Bilaga

Bilaga 1 Motion ”Inför fältassistenter” (S)

Caroline Andréasson
Enhetschef
Barn- och familjeenheten

Elin Sylvan
Kvalitetsutvecklare
KOS Omsorgsenheten